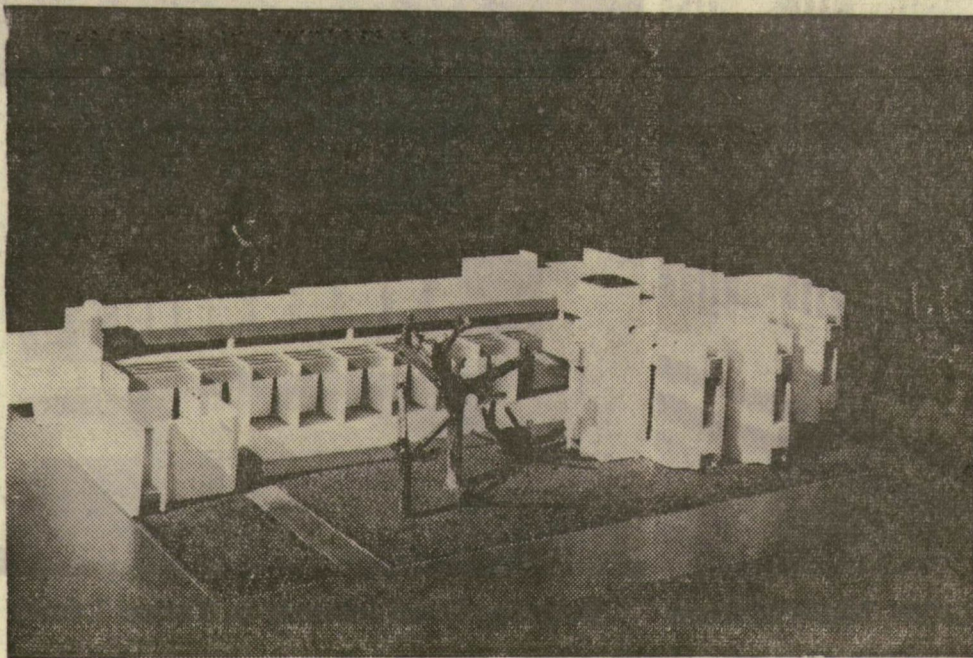
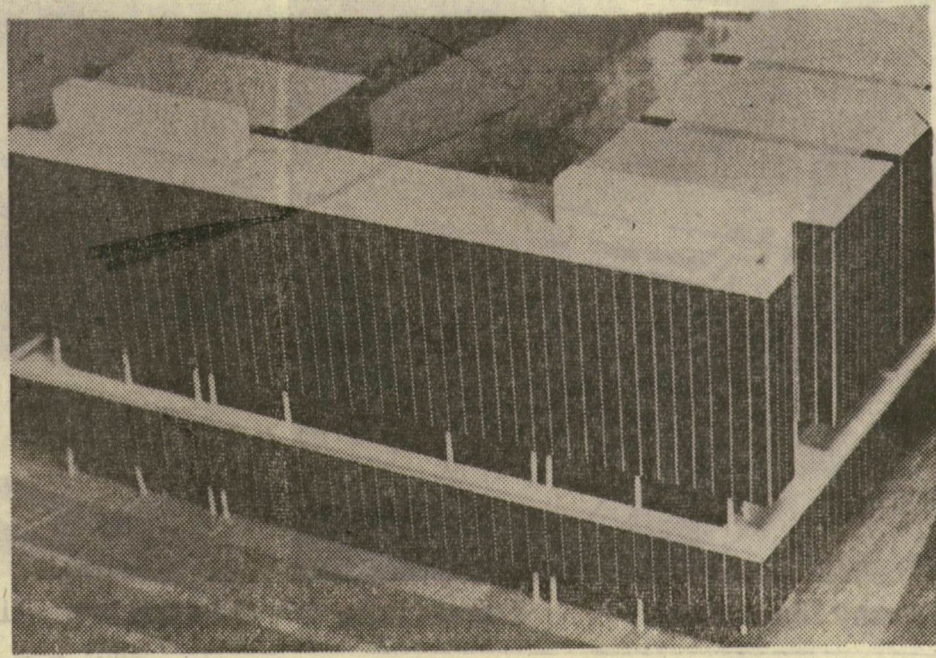

Tarjáni halászcserda

Telefonközpont

Postai Tervező Intézet

Barna
TiborLEVELEK
AZ IDŐBEN

Kedves Ecsém, Tibor!

Most bizony jó néhány kilométerre vagyok tőletek, bent a muszka földön. Innen húsz kilométerre a front, de gyakran ki-kiruccanunk egy kis lóporfüstöt szagolni, ahogy egy derék haditudósítónak illik. A haditudósító század derekas munkát végez, akad írnivaló bőven, s mi nem is tétlenkedünk tudtul adni az otthoniaknak a magyar fiúk dicsőséges fegyvertényeit. Aprítjuk a muszkát, mint a répát, mert katonáink a nagy német szövetséges oldalán szentül hisznek a végső győzelemben, a szebb, boldogabb magyar jövőben. Álljatok helyt ti, otthoniak is, olyan becsülettel és hittel a nagy ügyért, ahogyan mi tesszük itt.

A szerkesztőségben valamenynyitőknek hazafias üdvözetem: Imre.

Kelt: 1942. október 22. Oroszország, Pf. 231/70.

Kedves Tibor!

Ma kaptam meg lapját, melyet április 29-ről keltez, tehát 12 napig jött. Nem csoda, mert tábori színházunkkal nagyon messze vagyunk hazulról. Az egész út legérdekesebb részét most csinálom végig. Gyönyörű erdőség közepén táborozunk, a természet nagyon békés, annál kevésbé az emberek. Megismertem a Sztalin-gyertya fényét, de közelről és tucatszámra. Legszebb élményem azonban az, amikor bunkerok tetején játszunk, és ezek a kedves magyar fiúk, akik hosszú hónapok óta föld alatt élnek, állandó életveszélyben, könnyes szemmel és túlárado szeretettel fogadnak bennünket. Végtelenül boldog vagyok, hogy én is részt vehetek ebben a miszióban, megnevetetni őket, és kicsit „otthont” idézni nekik. Azt hiszem, június 1-re sikerül hazajutnom, akkor sokat fogok mesélni. Üdvözlé: Lucy.

Tábori Színház. Pf. 195/90.

Ellenőrizve: 1943. V. 14. Recessi főhadnagy.

Ifjú Barátom!

Megkaptam kedves leveled és minden sora üdítő itt, az irdatlan messzeségben. Bizony, szívesen lennék veletek én is a meleg szerkesztőségben. Itt újságot csinálni valamelyest körülményesebb és kellemetlenebb feladat, mint otthon. Errefelé kegyetlenebb és komiszabb a tél, egyéb körülményekről nem beszélek. Jelenleg a bunkerban ülök, egy dobkályha mellett, úgy írok. A kályha veszettül fűt, mégis jégverem az egész odú.

Vigyázzatok helyettem is a „mundér” otthoni becsületére. Üdvözlő öreg pályatársad, jelenleg tartalékos főhadnagy és haditudósító: Laci bácsi.

Kelt: 1944. január 18-án. Pf., mint eddig: 337/35.

Kedves Tibor, Barátom!

Kecskemétről adok életjelt magamról. Hát megúsztam a dolgokat ép bőrrel, most itt élek a feleségem szüleinél. Ebben a kaotikus helyzetben, ami jelenleg van, jobbnak láttam nem mutatkozni felétek. Egy zsurnalisztának — volt zsurnalisztának — pláne, ha ráadásul nadi tudósító volt —, sok ellensége akad manapság. Persze, itt sem rózsás a helyzet, mert, ha állást akarok kapni valahol, át kell esnem még egy tűzkeresztségen, az Igazgató Bizottság to-túráján.

Epp ezért nagyon jól jönne, ha küldenél egy néhány soros papírt korábbi magatartásomról. Ugy tudom, te már ismét lapnál dolgozol, s egy aktív újságírónak mégiscsak szava van. Persze, kedvező véleményedre lenne szükség, akkor, ha sikerül, talán álláshoz jutok itt, az adóügyi osztályon. Várom segítségdet, és azzal zárom: lesz még szülő, lágy kenyér. Lesz még magyar feltámadás! Köszönt: Imre.

Kecskemét, 1945. március 15.

Baches János

Kedves Tibor!

Bizonyára meglepődik a bélyeg pecsétjén, de jól látja: Párizsból írok. Egy hét előtt még otthon beszélgettünk, s most a művelt világ szívéből jelentkezem. Nem bírtam tovább otthon, levegőtlennek éreztem az életet és perspektívátlanak, mert ami most odahaza van, minden, csak nem művészetnek kedvező idő. Az az osztály, azok az emberek, akik szerettek, segítettek, istápoltak: a múlté. Egy színésznek, egy élvonalbelinek — ahova magam is számítottam — szüksége van tehets barátra, anyagi támogatóra, mert a színpadon méltón kell megjelenni.

Itt vagyunk néhányan már a pályáról, akiket maga is ismert: Szírek Zoli, Fitori Feri, Kuthy Tomi meg mások, megpróbálunk egy kis közös trüppöt összehozni, aztán majd meglátjuk. Rosszabb semmi esetre sem lesz, mint odahaza. Szívélyesen köszönti barátját: Lucy.

Párizs, 1947. június 23.

Kedves Tibor!

Na, végre otthon. Már dolgozom is. Az MKP bizottságán nagyon szívélyesen fogadtak. Már vártak a fogság után, mert Kállai Gyula felhívta rám az elvtársak figyelmét. Tudod, ő annak idején munkatársam volt a régi lapnál, nem feledett el. Jó lenne, ha hírt adnál magadról, kisöcsém, hogy megy a sorod? Csak annyit hallottam, te is munkálkodsz a honi zsurnalisztika terein.

Várom soraid, addig is szeretettel ölel: Laci bátyád.

Üi.: Megiszod-e még a jó bort?

Debrecen, 1947. október. 9.

Kedves Tibor!

Tulajdonképpen neheztelmem kellene rád, de régi ügy, borítsunk fátylat a múltra. Arra gondolok, tudniillik, hogy azt a néhány sort, melyet annak idején az igazolásomhoz kértem, máig várhatom tőled. De hála Istennek, akadt néhány rendes ember, aki segített a nagy szorultságban, s végtére is most mint adóügyi főtiszt megyek nyugdíjba. Részt vettem a szocializmus építésében, s joggal várhatom, hogy öregségemre tisztességes járandóságot állapítsanak meg. Ehhez viszont jól jönne, ha a háború előtti éveit

met is beszámítanák. A papírokat, sajnos, elnyelte a háború, s most felelős tanúkra volna szükség, hogy dolgoztam, és hány esztendő. Te ezt pontosan tudod, így rád gondoltam az ügyben. A dolog meglehetősen sürgős, így mielőbb segítségdre számítok. Baráti és elvtársi üdvözléssel: Imre.

Kecskemét, 1971. február 21.

Drága Barátom, Tibor!

Idestova negyed százada, hogy utoljára váltottunk szót és levelet, de higgye el, távol szakadva sem feledkeztem meg egyetlen pillanatra sem magukról. Bizony, az élet Párizsban sem rózsás, kivált egy öregedő színésznek, pláne ha magyar az anyanyelve, és ráadásul drámai szerepkörre rendelte a sors. Az a kis trüpp, amiről annak idején írtam, rég szerteszéledt, jóformán egyedül élek, és nyelveleckét adok olyan hobortosoknak, akik fejükbe vették, hogy beszélni akarják nyelvünket. Rettenetesen vágyom haza, fojtogat ez az élet, és szó szerint teljes magányosság ebben az emberárban. Legyen segítők, drága Tibor, hogy hazavergődhessek, én leszek leghűségesebb gyermeke édes hazánknak.

Várja biztató sorait öreg barátja: Lucy.

Párizs, 1971. március 3.

Szeretett kedvencem, Tibor!

Kicsit szomorú alkalmából fogtam tollat. Tudatlak, hogy április elsejével nyugállományú újságíró lettem. Átkozottul rossz ez a semmittevés. Ami vigasztal, az, hogy az én rozoga fizikumommal megértem erre az új állapotra. Azért ne feledkezz meg rólam ezután sem. Ha felénk jársz, remélem, megkeresel. Nyugodtan teheted, nem vagyok fényes fenékű. Negyvenévi katonáskodás után a pályánkon szép nyugdíjat kapok; nincs szükségem semmire, nem kérek tőled.

És persze, be sem gubóztam egészen, írogatok némelykor a lapnak. Az emlékegyetem kimeríthetetlen, és szívesen fogadják mindig.

Ha időd jut, eressz meg néhány sort magadról, mindig szívesen hallok felőled, és mindig szeretettel vár öreg barátod: Laci bácsi.

Debrecen, 1971. április 10-én, a bolondok hónapjában.

Katona
Judt

INTARZIA

Mi mindent láttam én már, amit az agy kivet, vért, lázat, lázadást és anyám mellén követ.

Tüdeje tépett lombja szivacsvirággá érett, sötét-dió szemében nyüzsög a féregének.

Rázza a napok rácsát, vashurok nő kezéből, de én már mit se félek a férgek énekétől.

Szétrágott minden útam születéstől halálig. Eldeszékszák előlem, füvek könnyezik váltig.

Mi mindent láttam én már, kikötöttek, dobáltak. És megkérdezték, fáj-e, s majd azt mondták: bocsánat.

JÁTÉK

En nem dobáltam madarat s nem téptem ki bogarak

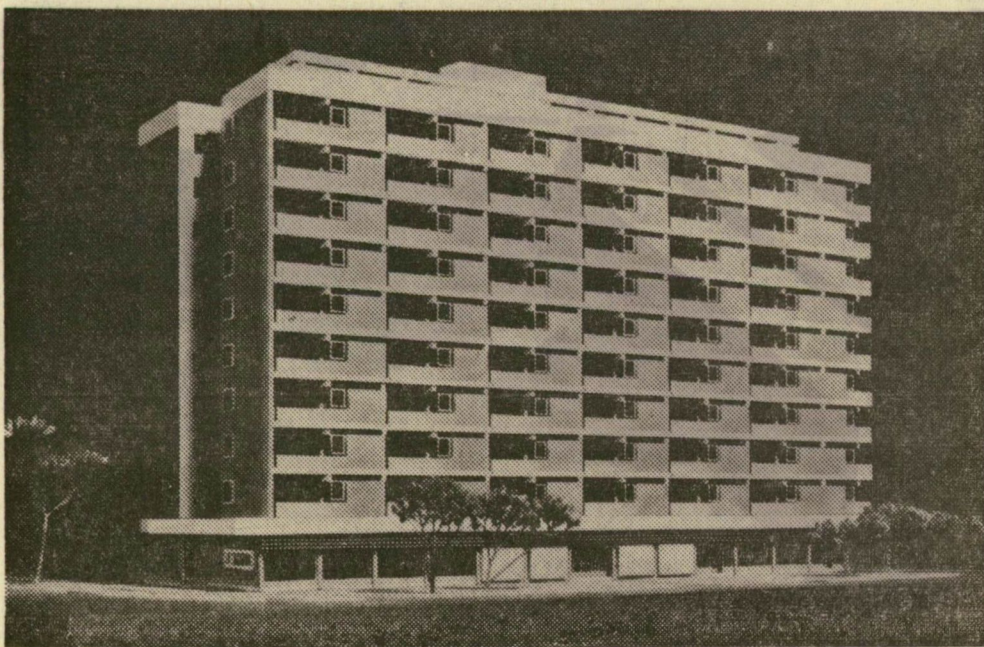
de minden kis bűnbén benne [szárnyát, voltam.]
Emlékek halk szellője jár át.

A csúzlík útja messze vitt. A kavicsok még mindig szállnak. Eltemettük a verebét a nyárfá mellé. Ez volt a bánat.

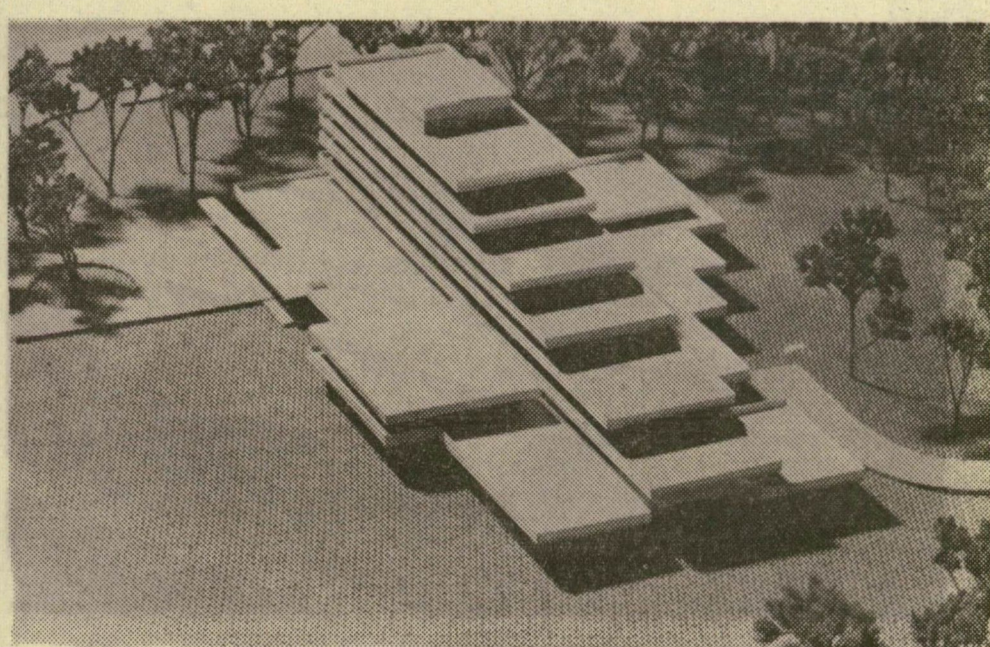
Az utcából a Végh fiúk a rühes macskát felkötötték. Ez volt az első iszonyat, és vinnyogása félszre int még.

Sarat gyúrtunk, s az ágyneműt szétépték a dísznők a kútnál. Anyám csak sírt és jajgatott, hogy sírba visszük. Nem tanú [már.]

En nem dobáltam madarat és néha áttetsző könnyet sírok, és szívdobogva figyelek, ha szólalnak a virágsípok.

Bécsi körúti lakóépület

SZOT gyógyüdülő-szálló

Bertalan Sándor

Hernyák Imre